

NAPONTA EGY MÉTER A RÁKÓCZI-ÚT ALATT

Bármerre vezet utunk Budapes-
ten, egyre több helyen látjuk el-
kerített telkek kerítéskapuján a
felírást: »Földalatti Gyorsvasút
épül az ötéves tervben.« Mi tör-
ténik a kerítésen belül, hogyan fo-
lyik a munka?

Felkeressük a Divatcsarnok kö-
zelében lévő gyorsvasút-építő mun-
kahelyet. Itt ugyanis átmenetileg
»civil« számára is járható az út
lefelé, mert nem dolgoznak magas
légnomással és most készítik elő
a földalatti alagútját készítő gépe-
ket, az úgynevezett fúrópajzsokat.

Már az utca felől, a kerítés mö-
güli feltűnik, hogy az elkerített tel-
ken többemelet magas vasvázás
szerkezet emelkedik. Csillepálya és
felvonószervezet van ide beépítve.
Elektromos lift rántja fel majd itt
a mélyből a földdel teli csilléket,
amelyekből önműködő billentősz-
ervezet önti tartalmukat a lent vára-
kozó, szürke Beszkárt-tehervago-
nokba.

Szélestorkú, függőleges akna ve-
zet le a föld alá. Ennek nagyobb-
bik részét foglalja el a teherlift és
a különböző leveztető szellőzőcső-
vek, kábelek. Oldalt, dróthálóval
gondosan elkerített »végtelen« létra-
soron, jónéhányperces úton jutha-
tunk le a lift alsó »végállomásá-
hoz«. Meleg és párás a levegő.

Ezer akadályt leküzdve

Állandóan vizet ontó talajban ké-
szült el az akna és folytatása a
vízszintes bekötő alagút. Ezért is
kellett a több atmoszférás légnyo-
más, hogy kiszorítsa a vizet a
munkahelyről. Azóta már körös-
körül elkészült a falak betonozása
és a beton mögé »injektált« szige-
telőréteg is: tizenkét at-
moszférás nyomással, in-
jekciósűrűhöz hasonló vé-
kony acélcsövön cement-
pépet préseltek a beton-
burkolat mögé. De a ned-
vesség még a levegőben
van.

Az akna aljából úgy-
nevezett »szellőző alagút«
visz a Rákóczi-út alá,
ahol a tulajdonképpeni
földalatti pálya épül.
Bányászmodra, légkala-
pácsokkal, csákánnyal, la-
páttal emelték ki itt a
földet, aládúcolással tá-
masztották a tetőt s az
oldalakat a beomlás el-
len, míg el nem készült
a betontartófal. Ez bi-
zony elég lassú munka
volt s csak ezután követ-
kezett a neheze: a »pajzs-
kamrák« megépítése.

A teherlift földalatti
végpontjától keskenyvá-
gányú csille vezet végig
a szellőzőalagúton s a
sínek között botladozva
jutunk el a »pajzskam-
rába«. Kamra? Hát nem
éppen kamrányi, inkább
teremnek lehetne nevezni
ezt a magasboltozatú,

hatalmas földalatti üreget. Elérne
benne egy jókora pesti bérház
valamennyi kamrája... Itt folyik
most a legnagyobb munka, sőt
már befejezéshez közeledik: az első
fúrópajzsok beszerelése; a későbbi
folyamán majd a város több
pontján szerelnek fel fúrópajzsoka-
kat a föld alatt.

A kamra idelent nem kamra, ha-
nem terem és a fúrópajzs sem
hasonlít semmiféle más pajzshoz,
csak éppen ez a név ragadt rá
valami ősrégi fúrógép-forma nyo-
mán. Helyesebben gúászi föld-
marógépnek lehetne hívni. Teljes
szélességében kitölti a földalatti
gyorsvasút pálya-alagútjának tor-
kolatát. Ha megindul,

naponta egy métert halad előre,

pontos formára vájja ki az alag-
utat, maga mögé dobálja a földet
s egyben a kívánt alagutat vas-
lemezekkel, csavarokkal összeillesz-
tett »tübingekkel« be is burkolja.

Óriási gép. Többtonnás darabok-
ban, sok részletben szállították le
a föld alá és több mint egy hó-
napig tartott csupán az összeállítá-
sál. Azért volt szükség a »pajzs-
kamra« hatalmas beton-üregére,
hogy nyugodtan dolgozhassanak és
munkára készíthessék elő ezt a
gépmonstrumot. Lényegében két
részről áll: egy óriási acélhenger-
ből, amelynek nyitott elejében he-
lyezkedik el a gép forgórésze. Ez
a forgórész leginkább valami óriási
acélgerendéből összeillesztett na-
rancsra hasonlít, amely acélgerend-

jeivel valósággal »lemarja« a föl-
det.

Ezen a ponton, ahol most a fúró-
pajzsot fényképezzük, néhány év
múlva megállás nélkül robnak
keresztül a földalatti gyorsvasút
áramvonalas szerelvényei. Néhány
méterrel odébb, egy rövid kis be-
kötőalagúton túl még egy hasonló
pajzskamra van s ott is megépült
a fúrópajzs. A gyorsvasút ugyanis
két, külön alagútban halad a Nép-
stadion, illetőleg a Déli vasút felé.
E pillanatban még betonfalak vesz-
nek bennünket körül s zárják le a
tervezett alagutak torkolatát.

A torkolatot lezáró betonfalakat
ezekben a napokban azonban már
át is törik a fúrópajzsok s megin-
dulnak

előre, a Baross-tér felé

Addigra már újra be kell vezetni
itt a magas légnomást és a mun-
kahely ismét lezárul az avatatlanok
előtt. A szellőző alagútban már
épül is a légzsiliip. Új rendszerű
zsiliip készül, amely nemcsak na-
gyobb, szélesebb az eddiginél —
könnyen áthalad rajta a földdel
megrakott csille —, de elég egy-
szerűen szétszedhető és áthelyez-
hető. Ha ugyanis 100—200 méter-
rel tovább haladt már a munka, a
légzsiliipet is odébb teszik.

Visszatérve a napvilágra, meg-
nézzük még a munkára előkészít-
ett tübingeket. A gyorsvasútépítés
központi telepén, a Lágymányoson
készülnek ezek a bordázott acél-
lemezek, amelyek egymáshoz il-
lesztve és összezsavarozva bebur-

kolják a földalatti hengeralakú
alagútját. Már egy nagy rako-
mányt ideszállítottak belőlük és az
akna nyílásánál felhalmozva várják
felhasználásukat.

Szinte már csak a jeladás hiány-
zik, hogy az elkészült légzsiliipen
keresztül »befújják« a levegőt, létre-
hozzák a magas légnomást és a
fúrópajzsok »kitörjenek« ideiglenes
betonbörtönükből az alagútba. Az-
után szüntelenül halad előre a gép,
csillék hordják felfelé a földet és
viszik le a falat burkoló tübinge-
ket, amelyek között majd a Keleti
felé robot a budapesti földalatti
gyorsvasút.

M. P.

A FÖLD FELETT: ami a Rákóczi-
úti kerítés mögött van

A FÖLD ALATT: a pajzskamrába már behelyezték a fúrópajzs soktonnás
acélszerkezetét

(Magyar Fotó — Bartai felv.)

